

PRESSEMEDDELELSE

Jul for herskab og tjenestefolk

Julen står for døren – også på herregården Gammel Estrup, hvor man kan opleve den julepyntede herregård og se, hvordan både herskab og tjenestefolk forberedte sig til julen for godt 100 år siden, da den sidste greve boede på stedet.

Fra 25. november kan man opleve særudstillingen Jul for herskab og tjenestefolk, når hele herregården er pyntet smukt op til jul. Museumsinspektør Marie Aaberg Andersen fortæller:

”Før i tiden var det gartneren, der pyntede stuer og sale med blomster fra drivhusene og grønt fra haven. I dag er det Gammel Estrups frivillige blomstergruppe, der pynter op og skaber julestemning i hele hovedbygningen. I Spisestuen er der dækket op til herskabets julemiddag, og i Riddersalen stråler juletræet. I stuerne kan man se, hvor grevefamilien drak kaffe efter middagen, før juletræet blev tændt, og man kan se, hvor børnene efter juletræsdansen nød deres gaver og man sang julesange. Man kan også opleve, hvordan tjenestefolkene holdt jul. Man kan se, hvordan der er dækket op til julemiddag for folkeholdet og få indblik i, hvordan børnene på godset oplevede julen. Og så er der selvfølgelig gang i Herregårdskøkkenet i hele juleperioden, hvor man kan se husjomfruen fremtrylle julens bagværk på det store brændekomfur og servere kaffe fra den store Madam Blå kaffekande”.

I hele juleperioden er der desuden lavet et særligt børnespor, man kan følge gennem

udstillingen, og de allermindste kan prøve nisseporet i herregårdskælderen.

Juleforberedelser på herregården

Udgangspunktet for julen på Gammel Estrup er historien om den vigtige og travle tid, som julen var på herregården for godt 100 år siden. Der var nemlig meget at gøre både for herskabet og ikke mindst tjenestefolkene, som måtte i gang med juleforberedelserne flere måneder før højtiden, fortæller museumsinspektøren:

”Tilbage i 1918 kunne Christen greve Scheel fejre sin første jul på Gammel Estrup. Det var en tid, hvor der stadig var herskab og tjenestefolk, og hvor der endnu blev ført stort hus på herregården, ikke mindst i julen, hvor grevefamilien var samlet, og man havde mange overnattende gæster. For herskabet gik juledagene efter juleaften med jagter, kaneture, julelege, juleselskaber og baller med nabogodserne, mens tjenestefolkene havde travlt med at gøre rent, redde senge, bære brænde og fyre op i de mange ovne, servere og slæbe vand til værelserne til vask og bad. I køkkenet skulle der både slagtes, brygges øl, bages og meget andet fra slutningen af november, så man havde virkelig travlt”.

Det var ikke kun i hovedbygningen, at herregårdens arbejdende folk havde travlt – også på avlsgården og i skoven var der juleforberedelser, og hvis man har tid til en ekstra gåtur ved sit besøg på Gammel Estrup, kan man ved selvsyn se, hvordan en arbejderfamilie holdt jul, hvis man besøger det lille skovarbejderhus, der ligger i skoven et par kilometer fra Gammel Estrup.

Adventsforføjelser

I alle adventsweekender er der særligt gang i juleforberedelserne i det store hus, og der er skruet op for aktiviteterne for både store og små. Man kan blandt andet få sig en dans om det store juletræ i Riddersalen og synge julen ind med forskellige lokale kor, sangere og musikere. Og der er mulighed for at købe juletræer og julepynt af de lokale Lions Club Svaner samt Auning Spejdernes hjemmelavede æbleskiver. Man kan også besøge juleværkstedet, hvor er i første adventsweekend koges herregårdsklejnere og de sidste tre adventsweekender bliver afholdt bageværksted for børn.

I weekenden 6.-7. december er der særligt fokus på julemad, og man kan følge det store arbejde med at lave gammeldags julesul som flæsketeg, leverpostej og medister. I weekenden

Den 13.-14. december kan man komme med på særlige rundvisninger for børn, og 21. december inviterer Gammel Estrup til traditionsrig julegudstjeneste og historisk julefejring som på den sidste greves tid.

Fakta

- Jul for herskab og tjenestefolk på Gammel Estrup er 25. november-23. december samt 27.-30. december. Tirsdag-søndag kl. 10-16.
- Alle dage kan man opleve juleudstillingen og besøge Husjomfruen i Herregårdskøkkenet, mens de mindste kan følge børnesporet og nissesporet.
- I adventsweekenderne er der klejnekøgeri/bageværksted, julekoncerter, julestue og boder med juletræer og julepynt samt æbleskivesalg.
- Entré til museet er 160 kr. for voksne – børn under 18 år går gratis ind. Billetten gælder også til nabomuseet Det Grønne Museum.

**Se hele programmet på
gammelestrup.dk/event/jul**

For mere information om Jul på Gammel Estrup kontakt museumsinspektør Marie Aaberg Andersen: ma@gammelestrup.dk / T 8795 0702 (4035 9116).

På herregården Gammel Estrup kan man opleve jul for herskab og tjenestefolk som for 100 år siden, da herregården stadig var beboet. Foto: Jørgen Vest Rasmussen.

I juletiden kan man blandt andet besøge køkkenpigerne i Herregårdskøkkenet, der var centrum for en masse af det arbejde, der skulle gøres op til højtiden. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Gammel Estrup inviterer indenfor ved juletid. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum

Fakta om Gammel Estrup

- **Herregården Gammel Estrup.** Gammel Estrup er en af Danmarks bedst bevarede Renæssanceherregårde. Gammel Estrup var i mere end 600 år i samme families eje.
- **Danmarks Herregårdsmuseum.** Museet blev oprettet i 1930. Danmarks Herregårdsmuseum er i dag et statsanerkendt specialmuseum. Museet beskæftiger sig med de godt 730 danske herregårde, og alt hvad dertil hører af herskab og tjenestefolk, bygninger og arkitektur, skove og marker, haver og kulturlandskab, indretnings- og boligkultur, malerkunst og møbler mm. Museet er en selvejende institution.
- **Udstilling inde og ude.** Gammel Estrups udstilling rummer en række enestående interiører for herskab og tjenestefolk fra omkring år 1500 og frem til første del af 1900-tallet. Desuden kan man opleve et helstøbt kulturmiljø med historiske haver, driftsbygninger og arbejderboliger.
- **Dansk Center for Herregårdsforskning.** Gammel Estrup er hjemsted for det nationale forskningscenter Dansk Center for Herregårdsforskning. Centeret er tovholder på det europæiske ENCOUNTER (European Network for Country House and Estate Research).
- **Aktiviteter.** Museet afholder årligt en række store arrangementer herunder 1700-talsfestivalen, Allehelgensaften og juleaktiviteter i forbindelse med udstillingen *Jul for herskab og tjenestefolk*.
- **Børn og unge.** Museet har en aktiv kulturtjeneste for børn og unge og er regional koordinator i Skoletjenesten-videnscenter for eksterne læringsmiljøer.
- **Besøgende.** Gennemsnitligt er besøgstallet knap 100.000 om året (sammen med nabomuseet Det Grønne Museum). Gammel Estrup har desuden over en halv million besøgende online hvert år.
- **Personale og frivillige.** Personalet består af ca. 15 personer – heraf 8 fastansat. Museumsdirektør Kasper Steinfeldt Tipsmark har ansvaret for den daglige ledelse. Gammel Estrups frivillignetværk har ca. 150 medlemmer.